

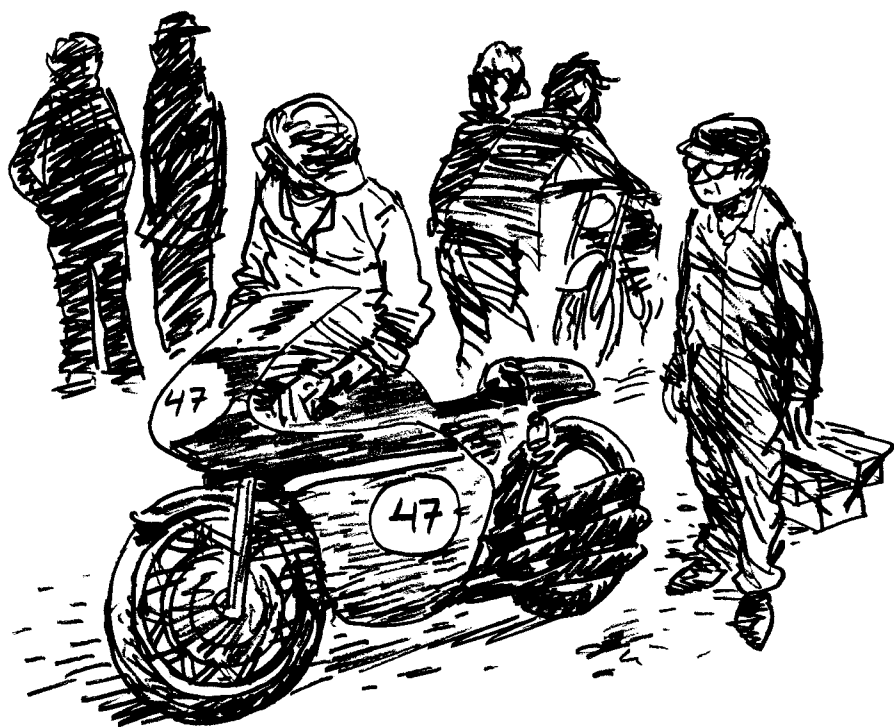
Mormor hade rätt – *Franz ville inte växa och bli stor*

Framåtlutad med underarmarna vilande mot sina knän blåste Franz eftertänksamt ut den blå cigaretröken. Vi satt i depåboxen vid det som är startplatsen för Formel 1 på belgiska Francorchamps. Runtomkring oss var ett myller av tävlingsmaskiner och förare och åskådare. Det var i mitten av augusti, när ett dussintal världsmästare med sina motorcyklar från förr hade samlats för ett jättelikt evenemang med närmare 400 historiska motorcyklar. Franz ruskade eftertänksamt på huvudet.

”Mormor hade rätt”, sade han.

Två boxar bort satt Bosse Granath och tittade på sin blå-gula Husqvarna twin, mer eller mindre som han tittade på den 1971 när högtalarna överraskande förkunnade att den svenska maskinen hade näst snabbaste träningstid i 500-klassen: Förundrat, nyfiket.

I boxen bredvid stod Italiens superhjärte från 50-talet, Carlo Ubbiali. Han var världsmästare nio gånger, i 125 och 250, blandat, och körde sista säsongen 1960 när hans bror förolyckades. John Surtees var inte världsmästare lika många gånger, men är den ende världsmästaren i road racing som dessutom varit världsmästare i Formel 1. Nu

stod han där i blå mekaroverall och kikade nyfiket när Lucio Castelli rullade ut en sexcyldrig MV 350 från 1971.

Utanför skrek en Honda-Sexa från 1966.

”Mormor hade rätt”, upprepade Franz och förklarade vad han menade.

Första tävlingen efter kriget kördes i Tyskland i närheten av Karlsruhe 1946, ett stort evenemang efter många år av krig. Folk ville ha något annat och motorsport skulle bli ett riktigt folknöje en bra bit in på sextiotalet. Franz var ännu inte född men han var på väg och den blivande mormodern varnade sin gravida dotter: Det där är inte bra för barnet. Förmodligen tänkte hon på bullret, kanske tänkte hon på senare störningar i livet, en teori som moderna psykologer ivrigt företräder idag. Barn upplever mycket i moderlivet och kan uppenbarligen uppfatta ljud.

”Där gick min mor och far hand i hand och väntade på mig. Senare var det jag som gick där hand i hand med pappa, på Hockenheim, i Solitude och Nürburgring. Min stora hjälte, mycket tidigt, var Carlo Ubbiali. För mig var han den riktige sportidolen. Han gjorde allt rätt, han körde snyggt, han var en mästare.”

Ett nytt bloss på cigarettens och ett höjt pekfinger:

”Vet du, det gick så långt att jag hoppades att jag inte skulle växa för mycket utan fortsätta att vara lika liten som han var.”

Carlo Ubbiali är faktiskt så liten att det nästan stör idag. Jodå, han körde i Francorchamps och lade till och med flera varv med världens största tävlingsmotorcykel, MV Agusta 500 från 1958. Den är stor som en mindre buss och när jag kvällen innan stod nere i Blanchimont trodde jag först att det var en herrelös motorcykel som kom farande, innan jag upptäckte en liten figur i svart hjälm och svart

skinnställ bakom kåpglasat. Med huvudet någonstans vid tanklocket.

I alla fall var han Franz' idol, när Franz var liten. Nu blev Franz större, inte mycket, men han blev större till växten än Ubbiali och han började också köra motorcykel. Han tävlade ibland, men till världsmästare räckte det inte. Senare blev han journalist, en duktig journalist, så duktig att han i tjugio år framgångsrikt drev en egen tidning. Och en dag var han gammal, mogen och förständig, sålde sin verksamhet och började köra motorcykel på heltid. Nej, det gjorde han inte riktigt, han producerar verkstadshandböcker och han ställer upp som konsult då och då när industrin vill veta något.

Ett sådant uppdrag tog honom till Japan och när han reste hem, hade han med sig två Yamaha tävlingsmaskiner i bagaget. Med den ena kör han idag veterantävlingar och därför var han i Francorchamps.

”Och vet du vad, mormor hade rätt; det påverkade barnet, det faktum att den gravida modern gick och såg en bullrande motortävling i Karlsruhe den där dagen 1946. Och aldrig har jag upplevt det lika starkt som idag.”

Det är alltid något speciellt att möta en gammal idol och nu menar jag inte att stå och skrika framför en scen där en sångare står och mimar till playback. Nej, jag menar de där idolerna som man haft för sig själv, inte massmediala konstruktioner. Kanske har man haft dem länge, vilket gör känslan så mycket starkare när man, kanske av en händelse, springer på dem.

Franz sprang på Carlo Ubbiali i Francorchamps.

Evenemanget gick till så att världsmästare och deras konkurrenter hade körpass där maskiner och förare från samma epok samlades. Detta avbröts med olika klasser,

där bara maskinerna stämde överens och plötsligt fann Franz sig bakom sin drygt sjuttio år gamla idol.

”När jag kom upp bakom honom, visste jag först inte vem det var. Man har fullt upp med inbromsningen till chikanen – banan har dragits över till höger, vilket gör att man nästan står still innan vänstern och liksom börjar om. Någon kommer man ju alltid ikapp, så när jag ställde mig i kö för att komma in, spelade det ingen roll vem det var. Sedan lägger man över snabbt till höger igen och eftersom nya utgången är mjukare, var det dags att sortera bitarna och ge gas.”

Här drog han ett nytt bloss och ruskade på huvudet, gned sig med vänsterhandens knogar i ögat och fortsatte.

”Då fick jag se vem det var jag hade framför mig, Ub-biali. Han körde sakta, men jag körde inte om. Jag väntade. Det var som om jag inte vågade och sedan kom La Source, hårnålen ovanför start och mål, och plötsligt visste jag att jag måste köra om honom. Annars hade det bildats kö bakom oss. När jag rullade förbi nere i svackan, gick det en rysning genom hela kroppen på mig...”

Han tystnade, svalde tungt och fortsatte.

”Det var som en kuslig påminnelse om mormor. Hon hade rätt.”

Sedan sprack hans ansikte upp i ett brett leende.

”Och över krönet kom sedan John Surtees och blåste om mig och realitetens utstakade regler sopade bort alla esoteriska fantasier. Det hade inget med mystik att göra. Men rätt hade hon kanske, mormor; det var inte bra för barnet att matas med bullrande motorer redan i moderlivet.”

Franz ville inte växa upp och bli stor. Det vill han fortfarande inte.